

CHARITY RATING®

SEKTORANALYS 2007 – MED MILJÖN I FOKUS

”Över de senaste 50 åren har människan förändrat ekosystemen mer drastiskt än under någon annan tidsperiod i planetens historia. Mestadels för att möta det stigande behovet av mat, vatten, timmer och bränsle. Detta har lett till så allvarliga förluster av naturresurser att 60 % av världens ekosystem nu används på ett fullständigt ohållbart sätt eller helt är på väg att sönderfalla.”

(Ecosystems and human well-being, Biodiversity report, Millennium (2005) Ecosystems Assessment)

Sammanfattning

Charity Ratings analys av den Svenska ideella miljösektorn 2007 är den första genomförda sektoranalysen sedan starten av Charity Rating i januari 2006. Syftet med analysen är att, med utgångspunkt från de frågor som engagerar privatpersoner lyfta fram ett antal särskilt väl fungerande organisationer. Analysen är även ett led i att öka kunskapen om ideella organisationer som verkar i Sverige. Analysen har utgått från den så kallade SOM-undersökningen som fokuserar på allmänhetens attityder till bland annat miljöfrågor. Detta har i sin tur lett till de tre analysområdena Hållbar samhällsutveckling, Utsläpp och avfall samt Naturreсурser, ekosystem och biologisk mångfald.

Charity Rating har identifierat 21 ideella miljöorganisationer som relevanta att analysera. Analysmetoden som kräver aktiv deltagande har inneburit att ett antal organisationer valt att avstå från medverkan. Antingen för att de inte ser någon fördel med att medverka eller inte anser sig ha resurser att avsätta. Tre stora organisationer (Greenpeace Nordic, Naturskyddsföreningen och Världsnaturfonden) har gemensamt beslutat sig för att inte medverka med hänvisning till att organisationerna prioriterar arbetet med den kvalitetskod som Frivilligorganisationernas insamlingsråd (FRIL) arbetat fram. Detta innebär att totalt 8 organisationer valt att delta. Dessa är Albaeco, Ekologiskt Marknadscentrum, Ett Klick för Skogen, Gröna Bilister, Hållbar Utveckling Skåne, Miljöförbundet Jordens Vänner, Nordens Ark och Vi-skogen.

Charity Ratings analysmetod värderar den ideella organisationens interna effektivitet, det vill säga vad organisationen har för finansiella och organisatoriska förutsättningar att uppnå sina målsättningar. Den långsiktiga målsättningen är att utveckla metoden till att även mäta organisationens effekt.

Charity Ratings slutsats är att de analyserade organisationerna i huvudsak är väl fungerande organisatoriskt och finansiellt. Organisationernas styrka ligger till stor del i kompetent och engagerad ledning, personal och volontärer. De analyserade verksamheterna har överlag en god finansiell struktur med låga kostnader för administration vilket resulterar i att en hög andel av organisationernas medel går till ändamålet. Samtidigt finns det ett stort behov att utveckla arbetet med mätbara målsättningar och strategier. Detta gäller i synnerhet de organisationer som expanderar sin verksamhet.

I årets analys rekommenderar Charity Rating tre särskilt väl fungerande organisationer. Dessa organisationer är Hållbar Utveckling Skåne inom området Hållbar samhällsutveckling, Gröna Bilister inom området Utsläpp och avfall samt Nordens Ark inom området Naturreсурser, ekosystem och biologisk mångfald.

1. Med miljön i fokus	
Kompromissen	2
Den ideella miljöorganisationen	2
Ditt val	2
Vår roll	2
Disposition	2
2. Angreppssätt	
Syfte	3
Avgränsning	3
Utvalda organisationer	3
Bortfall av organisationer	4
Informationsinsamling	4
Vad värderar Charity Rating?	4
Analysens delar	4
Rekommendationer	5
3. Miljöanalysens inriktning	
Frågor som engagerar privatpersoner	5
Miljöanalysens områden	6
Hållbar samhällsutveckling	6
Utsläpp och avfall	7
Naturresurser, ekosystem och biologisk mångfald	7
4. Organisationer	
Albaeco	8
Ekologiskt Marknadscentrum	8
Ett Klick för Skogen	9
Gröna Bilister	9
Miljöförbundet Jordens vänner	10
Vi-skogen	10
Nordens Ark	11
Hållbar Utveckling Skåne	12
5. Rekommendationer	
Charity Rating rekommenderar Hållbar Utveckling Skåne	13
Charity Rating rekommenderar Gröna Bilister	13
Charity Rating rekommenderar Nordens Ark	14
6. Källförteckning	15
Appendix 1, Charity Ratings analysmetod	16
Appendix 2, Internationella och nationella miljömål	19

Med miljön i fokus

Miljöfrågor har länge engagerat människor. Även om intresset varierat har vi med jämna mellanrum påmint om den sårbarhet ekosystem präglas av. Under 1960-talet diskuterades miljöfrågan intensivt med utgångspunkt från boken *Tyst vår* av Rachel Carson, under 1970-talet var oljan och kärnkraften i fokus medan ozonskiktet var en fråga på allas läppar under 1980- och 1990-talen. Det sena 1990-talet och framförallt 2000-talets övergripande fråga är den globala uppvärmningen.

Det som skiljer frågan om den globala uppvärmningen från många andra miljöfrågor är att den fundamentalt påverkar människan liksom omgivande ekosystem, eftersom delar av ekosystemet är inbördes beroende av varandra. Det går med andra ord inte att tro att förutsättningarna för skogsavverkning, fiske, gruvsdrift, jordbruk, konsumtionsmönster etc. inte påverkar klimatets utveckling och viceversa.

Ledande klimatforskare är överens om att den globala temperaturen detta århundrade troligtvis kommer att öka med mellan 1.8°C och 4°C (Intergovernmental panel on climate change, 2007a). Vårt att notera är att en ökning på så lite som 2°C utlöser en rad skadliga effekter. Ingen vet de exakta effekterna, men de vanligaste scenarierna pekar till exempel på ökade vattennivåer som leder till översvämningar och förändringar i regnmönster. Mänskliga handlingar påverkar dessutom utvecklingen inte bara lokalt, utan också globalt. Vårt sätt att leva får direkta konsekvenser för människor i andra delar av världen liksom deras beteende påverkar oss. Klimatförändringen påverkar med andra ord inte bara förutsättningarna för hur människan lever utan hela det globala ekosystemet.

Kompromissen

I princip råder det idag konsensus inom forskarsamhället att dagens sätt att leva inte är hållbart. Flera större länder, bland annat USA och Australien har inte skrivit på Kyotoprotokollet. Vi vet att antalet arter i världen alltjämt minskar och att västvärlden, i motsats till vad som utlovats, fortsätter öka mängden utsläpp (IPCC, 2007b). Allt detta står i direkt motsats till de slutsatser som IPCC dragit om behoven av att minska utsläppen om inte förutsättningarna för vårt sätt att leva kraftfullt skall påverkas.

Den retoriska frågan man kan ställa sig är; om alla vet att vi behöver en hållbar samhällsutveckling, varför görs då inte tillräckligt? Ett av skälen till detta är att större beslut fattas genom kompromisser. Samhället, såväl lokalt som globalt, präglas av kompromisser där olika samhällsintressen vägs emot varandra.

Den ideella miljöorganisationen

Skälet att den ideella sektorns arbete är relevant att analysera, handlar om ovan förda resonemang. Ideella organisationer har förmågan att lyfta upp centrala frågeställningar på agendan, frågor som andra intressegrupper kanske inte skulle ha lyft, utan att kompromissa. Staten måste till exempel väga behovet av tillväxt och ökad konsumtion mot miljön och företag måste ta hänsyn till vinstutveckling och aktieägares avkastningskrav. Denna typ av kompromisser kommer, i vissa fall, att leda till beslut som inte är miljömässigt optimala. Till skillnad från många andra aktörer, fattar ideella organisationer sina beslut oberoende av andra intressen än den egna organisationens målsättningar. Detta möjliggör prioriteringar som inte alltid tilltalar den privata och offentliga sektorn, men som på längre sikt kanske leder till en mer hållbar samhällsutveckling.

Ditt val

Frågan som du som givare dock bör ställa dig är; vem som skall tillåtas förvalta ditt engagemang om problemen blir mer komplexa? Charity Rating menar att ökad komplexitet kräver att du blir en mer informerad givare. Om du väljer att lägga ditt engagemang i ideella miljöorganisationer bör du vara medveten om att olika organisationer har olika verksamhetsfokus. Bara för att vi vet problemen innebär det inte att alla ser samma väg till lösning. Detta innebär dessutom att det inte nödvändigtvis är så att du kommer att dela alla miljöorganisationers prioriteringar i varje enskild fråga. Det är inte heller säkert att du tycker att alla organisationer har ett tillvägagångssätt som du kan relatera till, eller att dessa arbetar på ett sätt som gör att du vill stödja dem med dina pengar och/eller din tid.

Vår roll

Genom vår analys vill vi hjälpa dig att fatta ett informerat beslut. Fristående information från oberoende organisationer som till exempel Charity Rating är viktig eftersom vi är övertygade om att en långsiktig och hållbar finansiering av ideella miljöorganisationer måste vila på den enskildes kunskap. Om du vet mer så kanske du kommer att vilja ge mer. Framför allt om du vet vad dina pengar faktiskt används till.

Disposition

1. Innehåller en beskrivning av miljöproblem och ideella organisationers roll.
2. Innehåller rapportens angreppssätt och behandlar metod, de avgränsningar som gjorts, vårt urval och bortfall av ideella organisationer. Den ger också en beskrivning till hur analysens informationsinsamling strukturerats.
3. Innehåller miljöanalysens inriktning, områden samt de analyserade organisationerna.
4. Innehåller rapportens slutsatser och rekommendationer.

Angreppssätt

Syfte

Charity Ratings analys av ideella miljöorganisationer riktar sig till dig som givare med ett speciellt intresse för den svenska ideella miljösektorn. Eftersom Charity Rating arbetar för givaren utgår analysen från frågor som engagerar privata givare. Analysen utvärderar ideella organisationers finansiella och organisatoriska effektivitet. Syftet med rapporten är att ge dig en bild av ett urval av ideella miljöorganisationers arbete samt lyfta fram de organisationer som Charity Rating menar har en sådan struktur att de har bäst förutsättningar att uppnå sina målsättningar.

Detta är den fullständiga rapporten som innehåller information kring analysen såväl övergripande som på organisationsnivå. På vår hemsida hittar du en sammanställning över de enskilda organisationer som ingår i denna analys samt våra rekommendationer. Vår förhoppning är att du skall finna vårt arbete intressant och att vi kan inspirera och vara till hjälp i ditt sökande efter den miljöorganisation som just du vill stödja.

Avgränsning

Analysen baseras på miljöorganisationer som har ett ideellt allmännyttigt ändamål, är i behov av privata medel och/eller engagemang samt arbetar aktivt med en eller flera av de frågor som engagerar privatpersoner. Analysen innefattar stiftelser och ideella föreningar, såväl medlemsorganisationer som icke-medlemsorganisationer.

För att resultatet av denna analys skall bli relevant för en större målgrupp har analysen avgränsats till organisationer som arbetar på minst regional nivå. För att kunna påvisa och utvärdera trender har avgränsning skett till organisationer som funnits i minst 2 år. Analysen fokuserar på svenska organisationer, deras verksamhetsinriktning, organisation och finansiella förmåga.

Med detta som utgångspunkt har vi strävat efter att lokalisera alla relevanta miljöorganisationer. Floran av organisationer förändras ständigt och nya tillkommer. Om du vet en organisation som borde vara med nästa år är du välkommen att höra av dig till oss.

Utvalda organisationer

Nedanstående ideella organisationer och stiftelser har valts ut för analys:

Albaeco	www.albaeco.com
Ekologiskt Marknadscentrum	www.ekologisktmarknadscentrum.org
Fältbiologerna	www.faltbiologerna.se
Föreningen Sveriges Energirådgivare	www.energiradgivarna.com
Föreningen vatten	www.foreningenvatten.se
Greenpeace	www.greenpeace.se
Gröna Bilister	www.gronabilister.se
Gröna Korset	www.green-cross.se
Hållbar Utveckling Skåne	www.hutskane.nu
Ingenjörer för miljön	www.ifm.nu
Ingenjörer och naturvetare utan gränser	www.inug.nu
Insamlingsstiftelsen Ett Klick för Skogen	www.ettklickforskogen.se
Miljöförbundet Jordens vänner	www.mjv.se
Nordens Ark	www.nordensark.se
Sustainable Business Hub	www.sbhub.se
Svenska Ekodemiker	www.svenskaekodemiker.se
Svenska FSC-rådet	www.fsc-sverige.org
Svenska Naturskyddsföreningen	www.snf.se
Svenska rovdjursföreningen	www.rovdjur.se
Vi-skogen	www.viskogen.se
WWF	www.wwf.se

Bortfall av organisationer

Analysmetoden bygger på djupintervjuer. Detta tillvägagångssätt ökar analysens tillförlitlighet men ställer samtidigt krav på en aktiv medverkan från den analyserade organisationen. Se avsnittet Informationsinsamling för en beskrivning av Charity Ratings tillvägagångssätt.

Ett antal organisationer har inte ansett sig ha tillräckliga resurser att avsätta för denna analys. Detta gäller; Föreningen Sveriges energirådgivare, Sustainable Business Hub, Svenska Ekodemiker, Svenska FSC-rådet och Svenska Rovdjursföreningen. Det finns vidare organisationer som uppfattat att värdet av att delta i denna analys är lägre än den insats som krävs av organisationen. Detta gäller; Fältbiologerna, Föreningen Vatten och Gröna Korset.

Charity Rating har vidare valt att inte ta med organisationen Ingenjörer och Naturvetare utan Gränser i analysen. Organisationen består av ett antal autonoma men sammanhängande lokalföreningar. Nyckelpersoner inom organisationen har av privata skäl inte haft möjlighet att delge Charity Rating en total finansiell sammanställning för dessa lokalföreningar. Organisationen Ingenjörer för Miljön har varit positiva till att delta i analysen men nyckelpersoner inom organisationen har av privata skäl inte haft möjlighet att ta emot Charity Rating under analysperioden och organisationen har därför inte analyserats.

Greenpeace Nordic, Naturskyddsföreningen och Världsnaturfonden har gemensamt beslutat sig för att inte medverka i analysen vilket Charity Rating beklagar. Sveriges tre största miljöorganisationer prioriterar istället arbetet med den kvalitetskod som Frivilligorganisationernas insamlingsråd (FRII) arbetat fram (Frivilligorganisationernas insamlingsråd, 2007). Vi ser denna process som ett mycket gott initiativ för att öka möjligheten för den breda allmänheten att få kunskap om den ideella sektorn arbete. Koden leder också till ökad transparens, vilket är mycket positivt. Charity Rating vill dock understryka att FRII:s kod, endast är en kod för hur ideella organisationer bör redovisa och inte är att likställa med en organisationsanalys.

Informationsinsamling

Inledningsvis har Charity Rating begärt in bakgrundsmaterial i form av verksamhetsberättelser, stadgar, styrelseprotokoll, budget- och strategidokument, policys, utvärderingsresultat med mera. Djupintervjuer har därefter genomförts med nyckelpersoner ur styrelse, ledning och personal. För att underlätta jämförbarhet vid dessa intervjuer har de baserats på Charity Ratings standardiserade intervjumall. Underlaget från dessa intervjuer har sammanställts och verifierats mot relevanta källor, kompletteringar har begärts in och slutligen har organisationerna verifierat det underlag som ligger till grund för bedömningen.

Totalt har tidsåtgången för den enskilda organisationen uppskattas till ca 10 - 15 arbetstimmar.

Vad värderar Charity Rating?

Charity Ratings analys fokuserar på organisationers interna effektivitet, dvs. en organisations ledning och styrning, såväl organisatoriskt som finansiellt. Dessa delar sätts i relation till organisationens målsättningar. Syftet är att utvärdera i vilken utsträckning den enskilda organisationen har en organisatorisk struktur som gör det troligt att den kan arbeta effektivt för att uppnå verksamhetens målsättningar. Charity Rating värderar inte organisationens målsättningar i sig. Anledningen är att vi anser det vara upp till dig som givare att definiera vilka mål som du prioriterar i valet av organisation. För att du lättare ska kunna skaffa dig en överblick informerar vi däremot om vilken inriktning de olika organisationerna har valt.

Charity Ratings metod värderar inte heller den slutgiltiga effekten av en organisations insats eftersom det, i dagsläget, inte finns resurser, varken hos Charity Rating eller hos de analyserade organisationerna, att genomföra en fullständig utvärdering av denna typ. Att mäta effekten är dock vår långsiktiga målsättning.

Det är värt att notera att det finns en stor mängd forskning som pekar på att organisationer, med svag intern organisation tenderar att generera sämre resultat (Bolman L. och Deal T, 2005). Ur detta perspektiv ger analysen en fingervisning om organisationers kapacitet att genomföra effektiva projekt.

Eftersom Charity Ratings mål är att öka kunskapen om ideella organisationer och deras verksamhet måste metoden präglas av transparens. Detta är inte minst viktigt eftersom du som enskild givare mycket väl kan värdera andra aspekter av en organisations verksamhet än de som Charity Rating vill lyfta fram. För att ge dig en möjlighet att själva bedöma om analysens frågeområden är relevanta så finns därför detaljerad information om analysmetodens delar i appendix 1.

Analysens delar

Analysen delas in i tre delar; inriktning, organisation och finansiellt. Det är dock endast organisation och finansiellt som blir del av omdömet. De tre delarna är i sin tur uppbyggda av frågeställningar som ligger som underlag för bedömningen.

Inriktning

Beslutet att stödja en specifik organisation baseras ofta på organisationens ändamål och inriktning. För att underlätta detta beslut vill Charity Rating, under inriktning, utan att värdera, ge en bild av vilket fokus en organisations verksamhet har. Dessutom vill vi belysa vilka specifika frågor som den enskilda organisationen vill påverka och hur organisationen närmar sig den uppfattade problematiken. Det handlar till exempel om vilken betydelse organisationen uppfattar att verksamheten har potential att ge, hur varaktigt dess effekt kan tänkas vara och hur snabbt effekten av insatsen blir tillgänglig för mottagaren. Det är vidare viktigt att belysa hur en organisation ser på sina

målgrupper och hur många i respektive målgrupp som insatserna är tänkta att beröra. Vidare vill vi i inriktning försöka ge en bild av organisationens geografiska räckvidd.

Organisation

Syftet med denna dimension är att utvärdera hur organisationen agerar för att uppnå de målsättningar som valts. Under denna del fångas verksamhetens stabilitet, ett avsnitt som bedömer de fem kriterierna, vision, strategisk planering, uppföljning och utvärdering, infrastruktur och kunskapsöverföring samt riskhantering. Vidare bedöms verksamhetens organisatoriska förmåga genom de tre kriterierna, ledning och styrning, kunskap och stöd inför ändamål samt ansvarskännande gentemot personal.

Finansiellt

Den finansiella analysen ger en bild av hur organisationen finansierar sin verksamhet. För att undvika att extraordinära händelser påverkar värderingen analyseras en period av två år. Faktorer som till exempel sparande, andel av insamlade medel som går till ändamålet samt hur effektiv en samlingsorganisation är studeras i denna del.

Rekommendationer

Charity Rating rekommenderar de organisationer, som givet finansiering och organisation, har störst möjlighet att på ett effektivt sätt uppnå verksamhetens målsättningar. Som grund för rekommendationen ligger sammanvägningen av organisatoriska och finansiella dimensioner. Dessa båda områden vägs samman med lika vikt vilket ger det slutgiltiga värdet.

Viktigt att notera är också att du som privatperson kan värdera andra aspekter av en organisation och inriktning än de som Charity Rating lyfter fram. Ta dig därför tid att själv värdera våra kriterier och se om dessa sammanstämmer med vad du själv menar är centralt för ditt engagemang.

Miljöanalysens inriktning

Frågor som engagerar privatpersoner

Då Charity Rating är en organisation med syfte att stödja privata givare utgår vår analys ifrån privatpersoners attityder till miljöproblem. För att få en rättvisande bild av allmänhetens attityder har vi utgått ifrån attitydundersökningar bland privatpersoner.

SOM-undersökningen

Vår utgångspunkt ligger i den s.k. SOM-undersökningen som genomförs inom ramen för Samhälle Opinion och Media (SOM) på Göteborgs universitet. Undersökningen som omfattar 9 000 personer i åldrarna 15 till 85 år rymmer frågor inom en mängd områden och däribland miljö. Undersökningen har visat oss att privatpersoner anser sig vara mycket oroad för förändringar i jordens klimat och miljöförstöring (SOM-rapport nr 39, 2006).

Dessa slutsatser är dessutom i linje med andra undersökningar som till exempel Naturvårdsverkets rapport "Allmänheten och växthuseffekten". Enligt samma undersökning prioriteras också klimatfrågan och kampen mot miljöförstöring högt av de tillfrågade. Det finns vidare en stark vilja att agera privat, liksom en önskan om att Sverige bör agera kraftfullt internationellt i klimatfrågan (Naturvårdsverket, 2006). När det gäller enskilda frågor är de mest prioriterade uttunning av ozonskiktet, Oljeutsläpp längs kusterna, Avgaser från biltrafiken, användandet av kemikalier i jordbruk, hanteringen av kärnkraftens högaktiva avfall, samt utsläpp från industrier (SOM-rapport nr 39, 2006).

I sammanställningen av våra analysområden har vi jämfört allmänhetens attityder med de miljömål som prioriteras av Sverige och EU. Slutsatsen av detta arbete är att privatpersoners frågor i huvudsak sammanfaller med nationella och internationella miljömål. För att göra analysen något mer hanterbar och mindre teknisk har vi valt att omformulera dessa områden något i relation till de organisationer som studeras.

Miljöanalysens områden

Analysen är uppdelad i tre delområden. Det första området fokuserar på hur mänskligheten kan skapa en utveckling som både fungerar idag men utan att förstöra levnadsförutsättningar för framtiden, hur vi skapar en hållbar samhällsutveckling.

Det andra området, faller inom ramen för en hållbar samhällsutveckling, nämligen hur vi kan begränsa våra utsläpp och ta hand om det avfall som vi skapar. Detta ställer exempelvis krav på effektivare och renare transporter något som tas upp under området Utsläpp och avfall.

En hållbar samhällsutveckling handlar också om att vi måste ta bättre hand om våra naturresurser och de arter som finns i vår värld. Detta tas upp under området Naturresurser, ekosystem och biologisk mångfald.

Miljöanalysens områden	Stiftelse	Medlemsorganisation
Hållbar samhällsutveckling	Vi-skogen	Albaeco, Miljöförbundet Jordens Vänner, Ekologiskt Marknadscentrum, Hållbar Utveckling Skåne
Utsläpp och avfall		Gröna Bilister, Miljöförbundet Jordens Vänner
Naturresurser, ekosystem och biologisk mångfald	Ett Klick för Skogen Nordens Ark	

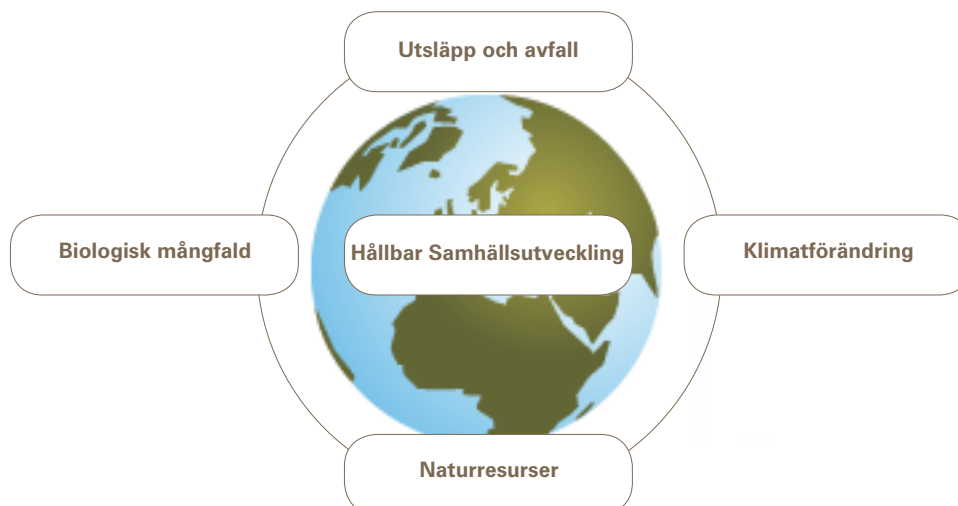
Hållbar samhällsutveckling

Konceptet Hållbar utveckling blev allmänt känt när World Commission on Environment and Development (1987) publicerade rapporten "Our Common Future". Rapporten sammanfattar hållbar utveckling som;

"En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."

Hållbar samhällsutveckling handlar om att miljöproblemen inte kan ses som oberoende av varandra. Klimatförändringar, utarmningen av naturresurser, fattigdom, utsläpp, avfall, ekosystem och biologisk mångfald är alla sammankopplade. För att garantera ekosystems och samhällens förmåga till långsiktig överlevnad måste en balans i vårt sätt att leva och nyttja planeten uppnås. I detta tankesätt är klimatfrågan endast ett av problemen.

Begreppet hållbar samhällsutveckling är brett och omfattar både samhället ekologiska (jordens och ekosystemens produktionsförmåga), sociala (grundläggande mänskliga behov) och ekonomiska (resurshushållning) förutsättningar. Hållbar samhällsutveckling handlar, med andra ord, om att tillgodose dagens behov utan att för den skull förstöra för kommande generationer.

Alla organisationer som är med i Charity Ratings analys arbetar ur något perspektiv för en hållbar samhällsutveckling. Inom analysområdet faller dock endast organisationer vars huvudsakliga syfte är att skapa övergripande förändring snarare än att påverka enskilda delar av miljön. Inom området Hållbar samhällsutveckling återfinns Albaeco, Ekologiskt Marknadscentrum, Hållbar Utveckling Skåne, Miljöförbundet Jordens Vänner och Vi-skogen.

Utsläpp och avfall

Det har under årtionden varit känt att utsläpp från bilar och industrier skapar försurning, förstärker växthuseffekten och har mycket negativa effekter på människors hälsa. Under 1980-talet diskuterades till exempel skogsdöden och försurningsproblematiken i Sveriges sjöar. Utsläppsproblem har också diskuterats i relation till de industriella strukturer som fanns i de forna öststatsländerna liksom konsekvenserna av den snabba ekonomiska utvecklingen och påföljande konsumtionsmönstren i länder som Kina och Indien. Idag beräknas det att växthusgaser från fossila bränslen i energiproduktion, transporter, industri och avfallshantering, motsvarar 68 % av de totala utsläppen (Stern, N., 2006)

I den rika världen är 40% av ökningen i utsläpp av växthusgaser direkt relaterade till konsumtion av fossila bränslen. Vårt avfall blir ett allt större problem och vårt misslyckande att återanvända och återvinna i tillräcklig utsträckning förvärrar problemet. Genom att människan dessutom använder fossila bränslen i högre utsträckning samtidigt som skog, som binder koldioxid, avverkas i hög hastighet förvärras problemen ytterligare. Användningen av fossila bränslen slår dessutom igenom inom i stort sätt alla samhällets områden. Energi- och industriproduktion, avfallshantering, jordbruk, drift av byggnader och transporter, vilket gör problemen med utsläpp och avfall centrala att arbeta med (Ibid.).

En begränsning av våra utsläpp och vårt avfall är ett viktigt steg i kampen mot våra miljöproblem. Området är även en del av, och en förutsättning för, en övergripande hållbar samhällsutveckling.

Inom området Utsläpp och avfall faller organisationer som arbetar i syfte att direkt påverka effekterna av utsläpp och/eller avfallshantering. Inom kategorin återfinns Gröna Bilister och Miljöförbundet Jordens Vänner.

Naturresurser, ekosystem och biologisk mångfald

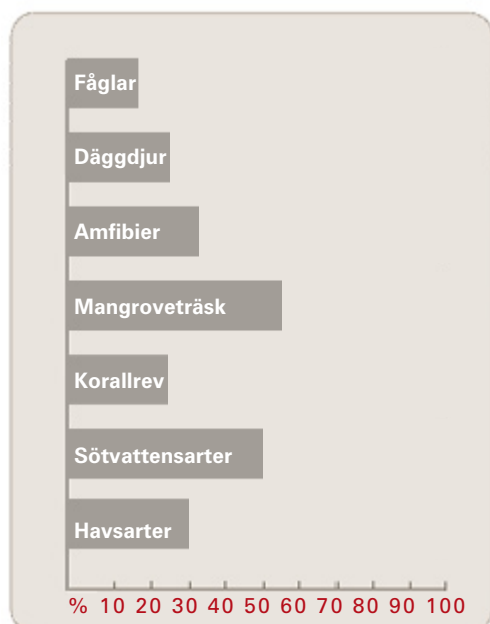
Antalet arter i världen har drastiskt minskat under de senaste 50 åren. Indikatorer pekar på att 12 % av världens fågelarter, 23 % av däggdjuren och 32 % av världens amfibiepopulationer, är utrotningshotade. Under ungefär samma period har 54 % av alla mangroveträsk, 20 % av världens korallrev, 50 % av alla sötvattensarter och 30 % av havens alla arter utrotats. Över de senaste 50 åren har människan

förändrat ekosystemen mer drastiskt än under någon annan tidsperiod planetens historia. Mestadels för att möta det stigande behovet av mat, vatten, timmer och bränsle. Detta har lett till så allvarliga förluster av naturresurser att 60 % av världens ekosystem nu används på ett fullständigt ohållbart sätt eller helt är på väg att sönderfalla (Millennium Assessment, 2005a, Millennium Assessment, 2005b).

Till detta skall läggas ohållbart jordbruk, industriell produktion och mineralutvinning som har skapat stor ekologisk skada i känsliga ekosystem. Det beräknas att 32 % av det globala utsläppet av växthusgaser kommer från jordbruk och användningen av mark. Över hälften av detta är en effekt av skogsavverkning och förstörelse av våtmarker (Stern N., 2006). Trots detta ignoreras ofta kopplingen mellan klimatförändringar och överexploateringen av naturresurser.

Vi konsumerar en stor mängd produkter gjorda av trä. Så mycket som 40 % av skogsavverkningen i Kina, Ryssland och tropiska länder sker ohållbart, och ofta illegalt. Mycket av detta trä importerar länder inom EU (Contreras-Hermosilla, A., Doornbosch, R. & Lodge, M., 2007). Jordbruksprodukter som används i livsmedel och hushållsprodukter som sojabönor, palmolja, kaffe, te och socker odlas sällan på ett hållbart sätt. De flesta av dessa varor importerar från utvecklingsländer.

Utrötningshotet i världen

Att bevara och återskapa våra naturresurser, ekosystem och vår biologiska mångfald är en prioriterad fråga som är en viktig del av en övergripande hållbar samhällsutveckling. Inom området Naturresurser, ekosystem och biologisk mångfald faller organisationer som arbetar i syfte att direkt bevara och återskapa våra naturresurser, ekosystem och biologiska mångfald. Inom området återfinns Ett Klick för Skogen och Nordens Ark.

Organisationer

Albaeco

Albaeco främsta styrkor

- + Stark ledning, kompetent personal med rätt kunskap för ändamålet.
- + Hög ändamålsandel.

Organisationens främsta utvecklingsområden

- De har stora behov av att strukturera sina mål på kort och lång sikt och fördjupa det strategiska arbetet.
- De har behov av att bredda sin finansiering och få in pengar från fler källor.

Albaeco är en medlemsorganisation vars syfte är att förvandla vetenskap på internationell toppnivå till allmän kunskap med särskild tonvikt på samspelet mellan ekologi, ekonomi, teknik och samhälle. Målsättningen är att förändra attityder och världsbild hos allmänheten gällande kopplingarna mellan samhällets funktioner och ekosystemet.

Organisationen gör detta genom att bedriva kommunikationsarbete för att nå ut med de senaste rönen från den tvärvetenskapliga forskningen. Målsättningen är att skapa en bred förståelse för ekosystemens dynamik och grundläggande betydelse för samhället för att ge institutioner, företag, organisationer och individer bättre förutsättningar att hållbart nyttja och förvalta jordens ekosystemtjänster.

Albaeco är förankrat i forskarsamhället och har sin bas på Stockholms universitet. De har ett tätt samarbete med Stockholm Resilience Centre. Organisationen finansierar i huvudsak sin verksamhet genom projektbidrag.

Nyckelmålgrupper för organisationen är politiker, journalister, lärare, miljöutbildare/konsulter och miljöchefer (både inom offentlig och privat sektor). Dessa grupper är i fokus då de kan sprida Albaecos budskap till bredare grupper, de skapar med andra ord ringar på vattnet.

Analyssammanfattning

Albaeco har brister i planering och uppföljning av sin verksamhet. En långsiktig strategi saknas och organisationen genomför inte övergripande uppföljning av verksamhetsmål, detta anser Charity Rating är problematiskt. Projektuppföljningen, som utgör över 80 procent av organisationens budget, fungerar dock väl. Albaeco har ett personoberoende och väl fungerande system för överföring av kunskap mellan projekt och inom organisationen. Organisationen har även en bra hantering av sin finansiella risk.

Albaecos styrning och ledning är välfungerande och har uppnått positiva resultat bland annat genom utställningen Manna och samarbeten med tongivande svenska aktörer som Naturskyddsföreningen och SIDA. Organisationen anställer i första hand doktorander inom närliggande forskningsområden som t ex systemekologi. Detta innebär att personalen alltid har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter. Även om organisationen har en otydlig uppföljning av klagomål från personal anses personalen motiverad.

Albaeco har en medelhög administrationseffektivitet som hålls uppe av bland annat låga lönekostnader och sponsring av lokaler. En stor del av organisationens medel går vidare till ändamålet. Något negativt är att när organisationens omsättning ökat, har inte andelen som går till ändamålet ökat i samma takt. Detta kan dock förklaras med att omsättningen, trots ökningen under de senaste åren, fortfarande är låg. Organisationen bedriver ingen direkt insamling av privata medel och insamlingseffektiviteten har därmed inte värderats. Organisationens sparande och reserver för oförutsedda kostnader anses vara i balans.

Ekologiskt Marknadscentrum

Ekologiskt Marknadscentrums främsta styrkor

- + En tydlig och väldefinierad organisatorisk struktur, planering, uppföljning och kunskapsöverföring.
- + Välbalanserat sparande och reserver.

Organisationens främsta utvecklingsområden

- De bör försöka förbättra sin administrationseffektivitet och ändamålsandel.

Ekologiskt Marknadscentrum är en medlemsorganisation som samlar organisationer med intresse av ekologisk livsmedelsproduktion. Bland medlemmarna återfinns till exempel företag, kommuner och lärosäten. Organisationens verksamhet finansieras med medlemsavgifter samt i mycket hög grad med projektbidrag. Projektbaserad verksamhet är också en central del av organisationens arbetsform.

Verksamheten ska driva utvecklingen mot ett hållbart samhälle genom innovativa och affärsmässiga lösningar som gynnar marknaden för ekologiska produkter och ökar kommunikationen mellan aktörerna i livsmedelskedjan. Dessutom skapar, utvecklar och förädlar Ekologiskt Marknadscentrum affärsidéer i syfte att uppnå en positiv tillväxt för ekologiska livsmedel. Organisationen har över tid gått från direktverkande till mer systemförändrade verksamhet. Organisationens övergripande målsättning återspeglas dessutom i avsikten att kraftigt expandera och utveckla verksamheten fram till 2012 för att ytterligare stärka användningen av ekologiska livsmedel i Sverige men även med målet att bli en internationell aktör inom området.

Ekologiskt Marknadscentrums målgrupp är beslutsfattare som i sin yrkesutövning arbetar med, eller skulle kunna arbeta med ekologiska varor. Det gäller till exempel rektorer, kommunchefer, kostchefer, lärare, företagsledare samt marknads- och produktionsansvariga inom handeln och livsmedelindustrin. Dessa utgör basen av organisationens medlemmar som även deltar i planering och utveckling av projekt. Målgruppen deltar även när det gäller mer lobbyinriktad verksamhet vilket ger goda förutsättningar att nå viktiga nyckelpersoner. Organisationen når med detta en långsiktig varaktighet. Organisationen har vidare kunnat påvisa en hög grad av genomslag och till exempel varit med och påverkat formuleringen av mål om konsumtion av ekologiska livsmedel inom offentlig sektor. Det faktum att 50 procent av all mjölk som köps av offentlig sektor i Skåne är ekologisk beror till viss del på organisationens lobbyarbete.

Analyssammanfattning

Även om Ekologiskt Marknadscentrum är en liten organisation har man en tydlig och väldefinierad struktur, planering, uppföljning och kunskapsöverföring. Med hänsyn tagen till organisationens storlek har man en stark och stabil organisation och en god hantering av sina finansiella risker.

Ekologiskt Marknadscentrums styrning och ledning är välfungerande och har uppnått positiva resultat som är i linje med verksamhetsmålen. Detta gäller till exempel att organisationen lyckats öka sin omsättning, uppnått bra kassaflöden och kunnat uppvisa stabila resultat. Organisationens modell för styrning och ledning är dessutom transparent och program för kunskap och stöd till personal är välfungerande.

Ekologiskt Marknadscentrum har låg omsättning vilket drar ner både administrationseffektivitet och ändamålsandel. Organisationen bedriver ingen direkt insamling av privata medel och därmed har inte insamlingseffektiviteten värderats. Sparande och reserver anses vara i balans.

Ett Klick för Skogen

Ett Klick för Skogen främsta styrkor

- + En organisation med tydlig och unik idé med stabil och relativt sett hög organisatorisk förmåga.
- + Hög administrationseffektivitet och ändamålsandel samt en stark ändamållstillväxt.

Organisationens främsta utvecklingsområden

- De bör lägga fast sin långsiktiga strategi och en plan för att verkställa strategin.
- De bör utveckla sin styrning samt sina ledningsfunktioner.

Ett klick för skogens (EKFS) syfte är att köpa upp och bevara skyddsvärd gammelskog i Sverige. Avsikten är att bevara den biologiska mångfalden genom att skydda unika hotade djur- och växtarter, samt att i övrigt gynna forskning, turism och friluftsliv för nuvarande och framtida generationer. EKFS köper gammelskog som är större än 5 hektar men mindre än 100 hektar eftersom varken skogs- eller länsstyrelsen har ansvar för dessa medelstora arealer och dessa därmed riskerar att avverkas i onödan. Organisationen finansierar sin verksamhet genom insamling och viss försäljning via hemsidan samt sponsring. Vidare drivs organisationen genom ideellt engagemang vilket håller nere kostnaderna. "Klicket" gör vidare organisationen unik då den enskilde, via organisationens hemsida, får möjligheten att klicka på en ikon som leder till reklam för ett företag, varje klick leder till att lite pengar går till organisationen.

EKFS har hittills köpt in och skyddat 70 hektar gammelskog och bedriver kontinuerligt arbete för att lokalisera och köpa in ny arealer. Målet är att lokalisera gammelskog i södra Sverige då befintligt inköp skett i norra delen av landet. En stor del av arbetet fokuserar på att få enskilda skogsägare att se Ett klick för skogen som ett fullgott alternativ till avverkning.

EKFS inköp och bevarande av gammelskog har en potentiellt stor betydelse för såväl människan, habitat, djurarter samt i någon grad ett led i att motverka klimateffekten. Insatsen är direktver-

kande och kommer snabbt till stånd. Samtidigt bidrar inköpet av gammelskog till en successiv systemförändring. När väl skogen är inköpt är den säkrad genom organisationens stadgar och varaktigheten blir därmed garanterad.

Analyssammanfattning

Ett klick för skogen har en tydlig och väldefinierad struktur, planering, uppföljning, kunskapsöverföring och riskhantering. Med hänsyn tagen till organisationens storlek är det en välfungerande och stabil organisation. En uppenbar svaghet är dock att EKFS inte har ett utarbetat mål- och strategiarbete.

EKFS är en relativt nystartad, ideell organisation vilket återspeglas i hur verksamheten organiseras. Organisationens ledningsgrupp saknar erfarenhet från ledning av liknande verksamhet men de båda grundarna har uppnått positiva resultat genom uppstart av organisationen, insamling, inköp av den första skogen och ett stort mediegenomslag. Det faktum att organisationens styrelse är likställd med ledningen och att det inte finns en formell kravspecifikation för vilka kompetenser styrelseledamöter skall ha anses vara ett problem. Organisationens system för verksamhetsstyrning är transparent.

EKFS har en hög administrationseffektivitet och ändamålsandel då organisationens medarbetare arbetar helt ideellt. Insamlingseffektiviteten är dock låg, mycket beroende på den låga insamlingen av privata medel. Ändamållstillväxten är däremot hög, vilket kännetecknar en relativt ung och driven organisation. Sparande och reserver anses vara i balans.

Gröna Bilister

Gröna Bilisters främsta styrkor

- + En tydlig och väldefinierad organisatorisk struktur, planering, uppföljning och kunskapsöverföring.
- + Flexibel och proaktiv organisationsstruktur.
- + Hög ändamålsandel, ändamållstillväxt samt ett välbalanserat sparande och reserver.

Gröna Bilister är en medlemsorganisation som har till ändamål att verka för en miljöanpassad utveckling av vägtransporterna. Särskilt viktigt är att utnyttja möjligheterna att påverka enskilda människors och företags val av fordon, bränslen och transportsätt.

Målsättningen är att bedriva aktiv konsumentupplysning till medlemmar och allmänheten, genomföra kvalificerade utredningar, ta fram förslag, som remissinstans, till ny eller ändrad lagstiftning och söka påverka arbetet i statliga verk, regering och riksdag.

Målsättningen är vidare att ekonomiskt och på annat sätt stödja lokalt trafikmiljöarbete som bedrivs av Naturskyddsföreningens kretsar eller av lokala miljögrupper och delta i och stödja European Federation for Transport and Environment. Organisationens arbete kan därmed sägas fokusera på förändringsarbete genom opinionsbildning.

Den primära målgruppen är politiker och företagsledare och Gröna Bilister ser sig själva som en stark påverkansfaktor med branschneutral information för målgruppen. Konsumenterna, både

företag och privatpersoner, får utifrån Gröna Bilisters rekommendation råd vid köp av miljöbilar och hjälp att starta bilpooler. Gröna Bilister tillhandahåller även en svarstjänst där allmänheten och organisationer får svar på frågor gällande miljöanpassade transporter. Organisationens verksamhet finansieras med medlemsavgifter samt i mycket hög grad med projektbidrag.

Analyssammanfattning

Gröna Bilister har en tydlig och väldefinierad struktur, planering, uppföljning, funktion för kunskapsöverföring och riskhantering. Med hänsyn tagen till organisationens storlek är det en välfungerande och stabil organisation. Organisationens styrning och ledning är välfungerande och har uppnått positiva resultat som är i linje med verksamhetsmålen. Detta gäller bland annat att organisationen lyckats bli årets lobbyister samt stort genomslag för organisationens miljöbilsranking. Organisationen har en bra kunskap om verksamhetens ändamål och ledningen stödjer personalen i dess arbete.

Strategiskt vilar organisationens arbete på att styrelsen lägger ideell tid på att utveckla verksamheten, vilket har visat sig vara effektivt och gör det möjligt att snabbt reagera. Styrelsen präglas vidare av en hög kompetens. Charity Rating hyser dock viss oro kring det faktum att organisationens upparbetade kunskap i så stor utsträckning ligger hos enskilda individer i styrelsen.

Eftersom verksamheten bygger på ideella insatser kan administrationseffektiviteten hållas på en medelhög nivå. Organisationen bedriver ingen direkt insamling av privata medel och därmed har inte insamlingseffektiviteten värderats. Sparande och reserver anses vara i balans.

Miljöförbundet Jordens vänner

Miljöförbundet Jordens Vänners främsta styrkor

- + De har genom sina aktiva medlemmar en stor kunskap och genom styrelsen ett bra stöd för ändamålet.
- + De har en hög ändamålsandel.

Organisationens främsta utvecklingsområden

- De bör utveckla sin strategiska planering.
- De bör vidare lägga kraft på att göra organisationen mindre beroende av enskilda medlemmars kunskaper.
- Det vore eftersträvänsvärt att finna en bredare finansiering för organisationens verksamhet.

Miljöförbundet Jordens Vänner (MJV) är en folkrörelsebaserad organisation med omkring 2 000 medlemmar som arbetar för miljö och solidaritet. Organisationen är den svenska grenen av Friends of the Earth International (FOEI). Verksamheten finansieras genom medlemsavgifter, privata medel och offentliga anslag.

Även om Miljöförbundet Jordens Vänners verksamhet är uppdelad i en ideell medlemsverksamhet och en externt finansierad projektverksamhet så är verksamheten huvudsakligen volontär. Strategiskt är organisationen aktionsinriktad och arbetar i syfte att påverka myndigheter och företag till att fatta beslut som verkar för ett mer hållbart samhälle. Samtidigt vill organisationen påverka privatpersoner till att förändra sitt sätt att leva och agera. Organisationens övergripande målsättning är hållbar utveckling

och ett rättvist miljöutrymme. De prioriterade arbetsområdena att: Stoppa klimatförändringarna, förbättra kollektivtrafiken, öka järnvägssatsningarna, minska bilismen samt att verka för en hållbar energiproduktion, ett energieffektivt byggande och ett bevarande av regnskogen. Dessa arbetsområden utgår ifrån FN:s miljömål agenda 21 som FOEI varit med och tagit fram. MJV deltar även årligen vid ett flertal av FOEI samordnade internationella strategimöten.

Både organisationens ideella och externt finansierade del utgår från Agenda 21. I syfte att påverka dessa frågor är medlemmarna och deras engagemang centralt. Det är genom deras arbete i form av bland annat föreläsningar, gatuaktioner, skrifter och böcker, lobbyverksamhet samt remisser som påverkan sker. MJV är även en av regeringens remissinstanser och har en plats i Miljömålsrådets expertgrupp vilket ökar möjligheten för genomslag.

Analyssammanfattning

Verksamheten vilar i huvudsak på ideellt engagemang, detta är både organisationens uppenbara styrka och dess svaghet. Arbetet utgår ifrån FN:s miljöstrategier som dock inte är integrerade i verksamhetens egna strategiska planering. Det är viktigt att notera att organisationens finansierade verksamhet, i huvudsak, bedrivs i projektform (80 procent). Dessa projekt har en god struktur, uppföljning och utvärdering.

Organisationens styrka är dess kompetenta och kunniga medlemmar. MJV rekryterar och behåller dessutom kompetent ledning och personal och styrelsen har erfarenhet som torde tillföra organisationen positiva kvaliteter. Organisationens modell för styrning och ledning är dessutom transparent och program för kunskap och stöd till personal är välfungerande.

MJV har låg omsättning varvid organisationens anställda drar ner administrationseffektiviteten. Samtidigt är det värt att notera att organisationen kan bedriva en relativt stor verksamhet med ett litet kansli. En stor del av organisationens medel går vidare till ändamålet. Vidare har när organisationens omsättning ökat, andelen till ändamålet ökat i snabbare takt. Organisationen bedriver ingen direkt insamling och sparande och reserver anses vara i balans.

Vi-skogen

Vi-Skogen främsta styrkor

- + En tydlig och väldefinierad struktur, planering, uppföljning.
- + Hög administrationseffektivitet och ändamålsandel.

Organisationens främsta utvecklingsområden

- De bör förbättra kommunikation och kunskapsöverföring inom organisationen.
- De bör utvärdera sin modell för styrelsesammansättning.
- De bör förbättra sin insamlingseffektivitet och överväga vilken ekonomisk buffert som behövs för att bedriva verksamheten.

Vi-skogen är en fristående, stiftelse, sprungen ur tidningen VI som finansierar sin verksamhet genom en kombination av privata och offentliga medel. Organisationen använder sina medel till att stödja fattiga bönder och deras familjer. Arbetet sker i form av trädplantering i samverkan med odling, boskapsskötsel för utökad total produktion och miljöförbättring (agroforestry) kring Victoriasjön. Prioriterade målgrupper är bönder och dess hushåll

inom utvalda områden i Kenya, Uganda, Tanzania och Rwanda och organisationen når 250 000 hushåll.

Fokus ligger på att utveckla böndernas kunskaper om bättre odlingsförhållanden och utveckla en mer diversifierad produkt-sammansättning. I syfte att uppnå dessa mål arbetar organisationen med fattiga bönder genom att ge information och utbildning rörande total skötsel av deras små jordbruk, alltifrån produktion med agroforestry-metoder till organisering och marknadsföring. Organisationen arbetar också med landrehabilitering i erosionshotade, torra områden genom beteskontroll, terrassering och trädodling. På detta sätt har verksamheten en stor potentiell betydelse för den enskilda individen och för den lokala miljön.

Modellen som bygger på utbildning och stöd till utveckling ger en långsiktighet som kräver aktivt deltagande från mottagaren. En prioriterad fråga för organisationen är att arbeta fram en modell för utfasning som säkerställer varaktighet av verksamheten. Strategiskt har organisationen kontroll över alla faser av sina pågående projekt. Detta uppnås genom att organisationen har egen personal på plats som garanterar projektgenomförandet.

Analyssammanfattning

Vi-skogen har en tydlig och väldefinierad struktur, planering, uppföljning, kunskapsöverföring och riskhantering. Med hänsyn tagen till organisationens storlek är det en välfungerande och stabil organisation.

Vi-skogens finansiering är i hög grad beroende av ett fåtal finansiärer, bland annat SIDA och kooperativa företag vilket gör organisationen sårbar för förändringar i svensk biståndspolitik. Kunskaps- och informationsöverföring behöver också utvecklas och bli mer personoberoende genom fler skrivna dokument.

Vi-skogens styrning och ledning är välfungerande och har uppnått positiva resultat som är i linje med verksamhetsmålen. Exempel på detta är ökade intäkter och överträffade målsättningar gällande exempelvis antalet hushåll som nås. Organisationens medarbetare har erfarenhet och kunskaper som tillför organisationen positiva kvalitéer. Ledningen stödjer personalen i dess arbete. Organisationen har en tydlig uppföljning av klagomål från personal men personalens motivation mäts inte. Charity Rating är kritiska till att formella kravspecifikationer för styrelsen saknas.

Vi-skogen har en hög administrationseffektivitet och andel av insamlade medel som går till ändamålet. Insamlingseffektiviteten är dock låg och ändamållstillväxten medelhög. Sparandet anses överstiga det framtida resursbehovet.

Nordens Ark

Nordens Arks främsta styrkor

- + En stabil verksamhet med tydlig struktur och stark organisatorisk förmåga.
- + Hög administrationseffektivitet, ändamålsandel och obefintlig insamlingskostnad.

Organisationens främsta utvecklingsområden

- Ändamållstillväxten är negativ vilket om det fortgår kan bli ett problem på sikt.

Stiftelsen Nordens Ark söker med sin verksamhet vara ett internationellt centrum för skydd och bevarande av utrotningshotade djur. Verksamheten är indelad i Stiftelsen Nordens Ark som har till ändamål att driva och förvalta en avelsanläggning för utrotningshotade djur/raser, stiftelsen ansvarar dessutom för organisationens besöksanläggning för allmänheten i mellersta Bohuslän. Vidare driver organisationen Insamlingsstiftelsen Nordens Ark vilken har till syfte att stödja Nordens Arks vetenskapliga verksamhet. Verksamheten finansieras via arv och gåvor från privatpersoner samt genom parken Nordens Arks besöks- och konferensverksamhet.

Organisationen håller ca 75 arter och deltar i 12 utplanteringsprojekt med individer födda och/eller uppfödda på anläggningen. Med utgångspunkt från att 23 % av världens däggdjur, 12 % av världens fågelarter och 32 % av världens amfibier är utrotningshotade arbetar Nordens Ark aktivt med 1 % av världens hotade amfibier och 3 % av världens hotade däggdjur. Även om organisationen bedriver en effektiv verksamhet kan organisationen inte garantera en återinplanterad arts förutsättningar att klara sig i det vilda. Detta beror på faktorer som miljöförstöring, förändrad ekologisk balans och brist på föda eller nyuppkomna hot (ex. klimatförändring). Nordens Ark kräver aktivt deltagande från Naturvårdsverket eller motsvarande myndigheter i andra länder som skall garantera att artens naturliga miljö är återupprättad och hålls i balans innan återinplantering kan ske. Att ta in en ny art i verksamheten kan gå snabbt men det tar lång tid innan effekten av utplanteringsarbetet visar sig i dess naturliga habitat.

För att få bättre genomslag arbetar Nordens ark genom ett antal olika samordningsorganisationer för akvarier och djurparker. Exempel på dessa organisationer är European Association of Zoos and Aquaria (EAZA) med ca 300 djurparker som medlemmar och World Association of Zoos and Aquaria (WAZA) med 220 djurparker som medlemmar. Genom dessa samarbeten kan organisationen effektivisera och samordna arbetet med att rädda utrotningshotade djur.

Analyssammanfattning

Nordens Ark har en tydlig och väldefinierad struktur, planering, uppföljning och kunskapsöverföring och en bra hantering av sin finansiella risk. Nordens Ark är en välfungerande och stabil organisation. Organisationens styrning och ledning är välfungerande och organisationen har uppnått positiva resultat. Exempelvis genom kombinationen av hög administrationseffektivitet och ändamålsandel. Personalen har rätt kompetens och kunskap för att arbeta för ändamålet och ledningen stödjer personalen i dess arbete. Organisationen har en tydlig uppföljning av klagomål från personal. Nordens Arks modell för styrning och ledning anses

transparent. Organisationen program för kunskap och stöd till personal är välfungerande och personalens motivation är god.

Nordens Arks höga administrationseffektivitet och ändamålsandel beror på organisationens lilla administration och parkens driftskostnader som utgör organisationens ändamål. Insamlingskostnaden för privata medel är obefintligt, vilket till stor del beror på att det just är parkens besökare som under eller efter ett besök blir givare. Något negativt är att när organisationens omsättning ökat, har inte andelen som går till ändamålet ökat i samma takt. I sken av den höga ändamålsandelen är detta inte ett problem i dagsläget. Sparande och reserver anses vara i balans.

Hållbar Utveckling Skåne

Hållbar utveckling Skånes främsta styrkor

- + En tydlig och väldefinierad organisatorisk struktur, planering, uppföljning och kunskapsöverföring.
- + Hög ändamålsandel samt välbalanserat sparande och reserver.

Organisationens främsta utvecklingsområden

- De bör definiera kvantifierbara delmål ur verksamhetsidén.
- De bör formalisera en implementeringsplan för sina strategier.

Hållbar Utveckling Skåne är en medlemsorganisation som samlar organisationer med intresse att verka för en hållbar utveckling i Skåne och omvärlden. Bland organisationens medlemmar återfinns företag, offentlig sektor (kommuner), Länsstyrelsen i Skåne län, Region Skåne, universitet och folkhögskolor. Dessa är samtidigt organisationens primära målgrupper eftersom organisationen genom dessa kan skapa förändring i sin närmiljö.

Föreningens ändamål är att vara ett forum för informations- och erfarenhetsutbyte samt att samordna och initiera olika projekt för ett hållbart Skåne. Detta innebär ur organisationens perspektiv inte endast miljöfrågor utan omfattar även det sociala och ekonomiska perspektivet av hållbar utveckling.

För att uppfylla sina målsättningar vill organisationen initiera och driva projekt, själv eller i samverkan och uppfattas som en självklar partner för andra aktörer i arbetet för en hållbar Utveckling i Skåne. För att skapa en större betydelse finns väl utvecklade samarbeten med liknande, men ej överlappande organisationer i Skåne som till exempel Ekologiskt Marknadscentrum. Organisationen når med detta en långsiktig varaktighet. Eftersom organisationen är medlemsbaserad så är organisationens medlemmar ofta en del av genomförandet liksom planeringen av projekt, vilket även garanterar projektens relevans.

Analysammanfattning

Hållbar Utveckling Skåne har en tydlig och väldefinierad planering, uppföljning och kunskapsöverföring. Med hänsyn tagen till organisationens storlek är det en välfungerande och stabil organisation.

Organisationens styrning och ledning är välfungerande och har uppnått positiva resultat. Exempelvis lyckas organisationen få igenom en stor del av sina projektansökningar. Personalen har rätt kompetens och kunskap för att arbeta för ändamålet och ledningen stödjer personalen i dess arbete. Organisationen har även

en bra hantering av sin finansiella risk.

Hållbar Utveckling Skåne har låg omsättning, men få anställda. Medlemsorganisationerna avsätter dessutom arbetstid i föreningens verksamhet inom ramen för sin ordinarie verksamhet vilket ger ömsesidiga fördelar. Detta sammantaget ger en låg administrationskostnad. En stor del av organisationens medel går vidare till ändamålet. Dock har när organisationens omsättning ökat, andelen till ändamålet bibehållits. Organisationen bedriver ingen direkt insamling av privata medel och därmed har inte insamlingseffektiviteten värderats. Sparande och reserver anses vara i balans.

Rekommendationer

Inledningsvis vill vi gärna göra dig uppmärksam på ett antal centrala styrke- och förbättringsområden som vi observerat och som är generella för de flesta av analysens organisationer.

De analyserade organisationerna är i huvudsak små och medelstora. Flertalet av organisationerna är dessutom relativt unga och bygger till stor del på ideella insatser. För att kunna klara sina målsättningar måste dessa organisationer växa vilket ökar kravet på professionalisering.

Styrkor

Med hänsyn tagen till de analyserade organisationerna storlek kännetecknas de överlag av stabilitet med en tydlig, väldefinierad struktur och hög organisatorisk förmåga. Organisationernas styrka ligger till stor del i kompetent och engagerad ledning, personal och volontärer. Vidare innehar dessa verksamheter i stort en god finansiell struktur med låga kostnader för administration vilket resulterar i att en hög andel av organisationernas medel går direkt till ändamålet.

Förbättringsområden

Flertalet av de analyserade organisationerna brister i sitt visionsarbete och vissa saknar helt en formulerad vision. Vidare finns ett tydligt behov av att bli bättre på att upprätta tydliga målsättningar och strategier på kort och lång sikt. Ett fåtal organisationer behöver förstärka sin grundläggande styrning och ledning. Eftersom många av de analyserade organisationerna har låg omsättning är beroendet av ett fåtal finansörer ett övergripande problem. Då dessa organisationer behöver växa för att klara sina målsättningar tydliggörs även behovet av en ökad professionalisering.

Charity Rating rekommenderar tre särskilt väl fungerande organisationer inom de tre delområdena. Dessa organisationer är också de som sammantaget fått högst betyg i utvärderingen.

Charity Rating rekommenderar Hållbar Utveckling Skåne

Inom området Hållbar samhällsutveckling rekommenderas Hållbar Utveckling Skåne med motiveringen.

"Hållbar Utveckling Skåne stabila ekonomiska samt organisatoriska struktur ger goda förutsättningar att påverka Skåne i en mer hållbar riktning. Organisationens kompetenta personal förvaltar dessutom organisationens medel på ett ansvarfullt sätt och kan påvisa ett stort antal framgångsrika projekt. Detta sammantaget ger goda förutsättningar för organisationen att även i framtiden kunna påverka sin närmiljö på ett positivt sätt."

Hur kan jag stödja Hållbar Utveckling Skåne?

Som medlemsorganisation behöver Hållbar Utveckling Skåne i första hand fler medlemmar bland både yrkesverksamma och privatpersoner (stödmedlem), men organisationen behöver även finansiellt stöd till både grundverksamheten och specifika projekt.

Bli medlem

Privat eller gärna genom att arbetsgivaren tecknar medlemskap. En medlem/medlemsorganisationer kan välja nivå på sitt engagemang, allt ifrån enbart stödjande till att initiera och/eller delta i projektverksamheten. Det finns även möjlighet för medlemmar att initiera samverkansgrupper inom specifika intresseområden.

Delta i eller finansiera specifika projekt

Inom ramen för föreningens verksamhet kan en privat givare initiera projektidéer och bidra till det specifika projektets genomförande. En privat givare (kanske främst företag) kan även lägga arbetstimmar i ett projekt och finansiera specifika projekt. De flesta offentliga finansierare kräver någon form av medfinansiering och att kunna erbjuda det underlättat när föreningen söker bidrag.

Finansiera grundverksamheten

Som ideell organisation så innebär dagens finansieringsformer att verksamheten blir mycket projektinriktad. Detta eftersom det är enklare att få finansiering till projekt än löpande verksamhet. Det är dock inom grundverksamheten som nya projektidéer ges möjlighet att utvecklas. Ett finansiellt bidrag till grundverksamheten innebär ökade möjligheter att initiera och driva fler projekt och även förbättra likviditeten och möjliggöra fler anställda. Detta skulle ytterligare underlätta för föreningen att åstadkomma resultat och nå större effekt.

Charity Rating rekommenderar Gröna Bilister

Inom området Utsläpp och avfall rekommenderas Gröna Bilister med motiveringen.

"Gröna Bilister är en kompetent och proaktiv organisation som i hög grad baseras på ideella insatser. Verksamheten fungerar väl och förvaltar sina ekonomiska tillgångar på ett bra sätt. Organisationen har i hög grad visat sig kunna påverka bilindustrin i en grön riktning. Det är troligt att Gröna Bilister även i framtiden kommer att kunna påverka det svenska transportsystemet i en miljömässigt positiv riktning."

Hur kan jag stödja Gröna Bilister?

Du kan stödja Gröna Bilister på flera sätt. Genom att stödja finansieringen av organisationens granskningar, bli företagsfadder eller medlem, anlita Gröna Bilister för en klimatneutralisering av ditt företag eller genom att hjälpa till med medlemsvärvning.

Granskning våren 2008

Gröna Bilister behöver finansiellt stöd för att under våren 2008 kunna ta fram en granskning av miljömässiga och sociala förhållanden vid produktion, transport och användning av olika fossila och förnyelsebara bränslen.

Företagsfadder och medlemskap

Stöd organisationen genom att bli företagsfadder eller medlem.

Klimatneutralisering genom Gröna Bilister

Anlita Gröna Bilister för att klimatneutralisera ditt företag genom den så kallade Gold Standard-modellen. Gold Standard är utvecklat av 43 internationella ideella miljöorganisationer, däribland WWF International och Greenpeace International.

Hjälp till medlemsvärvning

Ditt företag kan även hjälpa till genom att dela eller skicka ut Gröna Bilisters informationsfolder till kunder eller medarbetare.

Charity Rating rekommenderar Nordens Ark

Inom området naturresurser, ekosystem och biologisk mångfald rekommenderas Nordens Ark med motiveringen.

”Nordens Ark har en föredömlig organisation och ekonomiskt förvaltning. I kombination med en väl formulerad vision, klara mål och konsekvent uppföljning har organisationen stora förutsättningar att hjälpa hotade djur. Att organisationen dessutom kunnat visa på en stabil ekonomi och verksamhet under många år tyder på att Nordens Ark även i framtiden kommer att kunna göra en viktig insats för djuren i Sverige, liksom i världen.”

Hur kan jag stödja Nordens Ark?

Nordens Ark behöver just nu ditt stöd inom två högprioriterade projekt.

Det globala hotet mot jordens amfibier

Mänskligheten står inför den största massutrotningen av en enskild djurgrupp sedan dinosauriernas försvann. Denna gång går det dock fortare och av jordens 6000 arter är nu hälften akut hotade. Med regnskogsskövlingar, uttorkning av våtmarker och mänsklig spridning av sjukdomar försvinner amfibiernas ekosystem. För att bygga upp populationer och försöka säkra dessa arters fortlevnad har Nordens Ark tagit på sig att samordna insatserna i Europa och satsar själva på att hålla ett antal europeiska och exotiska arter.

Räddningsinsats för Amurtigern

I början av 1900-talet fanns åtta underarter av tigrar, idag finns endast fyra eller fem kvar! Amurtigern, eller Sibirisk tiger som den kallades tidigare, är den största och den mest hotade av de kvarvarande arterna. Nordens Ark har gått in i det internationella räddningsprojektet som leds av Zoological Society of London. En hane finns sedan ett år tillbaka på plats på Nordens Ark och under december anländer en vildfångad hona. Hon hittades i februari i år något medtagen på en väggen i Vladivostok sedan hennes mamma hade dödats av tjuvjägare. Efter att ha blivit omhändertagen av en räddningspatrull fördes hon till Moskva för karantän för vidare transport till Nordens Ark. Hon kommer att tillföra värdefullt genmaterial till den lilla population av Amurtiger som finns i parker världen över. Nordens Ark önskar även kunna medverka på plats i Amurdalen för att vara med och säkra det lilla området där den vilda populationen fortfarande finns kvar.

För att hämta tigern från Moskva behöver Nordens Ark finansiera transport och mat under resan till en kostnad av ca 100 000kr. För att utfodra dessa båda tigrar behövs vidare en löpande finansiering av ca 100 000kr/år.

Källförteckning

Bolman, L., Deal, E. (2005) "Nya perspektiv på organisation och ledarskap" Lund

Contreras-Hermosilla, A., Doornbosch, R. & Lodge, M. (2007) "The Economics of illegal Logging and Associated Trade" OECD. Hämtad den 10 november från <http://assets.panda.org/downloads/061222backgroundpaperonillegallogging2.pdf>

Frivilligorganisationernas insamlingsråd (2007) "Kvalitetskod för insamlingsorganisationer" hämtad den 10 oktober från www.frii.se/7_etiskariktlinjer.shtml

Intergovernmental panel on climate change (2007a) Summary for Policymakers of the Synthesis Report "Impacts, Adaptation and Vulnerability" hämtad den 10 september från <http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar4/wg2/ar4-wg2-spm.pdf>

Intergovernmental panel on climate change (2007b) "Summary for Policymakers of the Synthesis Report of the IPCC Fourth Assessment Report" hämtad den 20 november på http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar4/syr/ar4_syr_spm.pdf

Millenium Assesment report (2005b) "Ecosystems and Human Well-being: Biodiversity Synthesis" hämtad den 5 augusti från <http://www.millenniumassessment.org/documents/document.354.aspx.pdf>

Millenium Assesment report (2005a) "Ecosystems and Human Well being: Wetlands and water" hämtad den 5 augusti från <http://www.millenniumassessment.org/documents/document.358.aspx.pdf>

Naturvårdsverket (2006) "Allmänheten och klimatfrågan" hämtad den 10 augusti från http://www.naturvardsverket.se/upload/05_klimat_i_forandring/minska_utslassen/kommunikation/rapport_allmanheten_och_vaxthuseffekten_2006.pdf

SOM-rapport nr 39 (2006) Holmberg, S., Weibull, L. (red) "Du stora nya värld" Göteborg

SOM-rapport nr 40 (2007) Holmberg, S., Weibull, L. (red) "Det nya Sverige" Göteborg

Stern, N. (2006) "The Economics of Climate Change" Cambridge

World Commission on Environment and Development (1987) "Our Common Future" Oxford

Appendix 1, Charity Ratings analysmetod

Organisation

Stabilitet

Vision

Finns en rimlig relation mellan visionen och den verksamhet som bedrivs. är visionen relevant och återspeglas den i verksamheten? Präglas visionen av en hög ambitionsnivå som ändå är realistisk att uppnå? Under stabilitet bedöms även om vision är välförstådd av medarbetare och om det finns/går att utforma kvantifierbara delmål ur visionen.

De fem kriterier som värderas i vision är om:

- Visionen alternativt ändamålet, verksamhetsidéen är relevant för verksamheten.
- Det finns/går att utforma kvantifierbara delmål ur visionen/ändamålet.
- Visionen är tydlig och välförstådd av medarbetarna.
- Visionen återspeglas i verksamheten.
- Visionen är ambitiös men är ändå realistisk att uppnå.

Strategisk planering

Bedömningen av strategisk planering innefattar om organisationen har en kort och långsiktig strategi, om och hur organisationen arbetar med att identifiera och hanterar styrkor, svagheter, hot och möjligheter i form av till exempel omvärldsanalys.

De fyra kriterier som värderas i strategisk planering är om:

- Organisationen har en långsiktig strategi för de kommande 5-10 åren.
- Organisationen har för att uppnå operativa mål och stödja de långsiktiga strategiska målen en kortsiktig strategi för det kommande året.
- Organisationen genomför kontinuerlig omvärldsanalys i syfte att identifiera och hantera verksamhetens styrkor, svagheter samt dess möjligheter och hot.
- Organisationen har en implementeringsplan för ovanstående strategier.

Uppföljning och utvärdering

Utför organisationen kvalitativ och kvantitativ uppföljning av kort- och långsiktiga mål och projekt. Hur återkopplas dessa utvärderingar till medarbetare och hur utvecklar detta organisationens arbete.

De fem kriterier som värderas i uppföljning och utvärdering är om:

- Organisationen genomför kontinuerlig övergripande kvalitativ uppföljning av lång- och kortsiktiga mål.
- Organisationen genomför kontinuerlig övergripande kvantitativ uppföljning av finansiella och operativa mål.
- Organisationen genomför uppföljning av individuella projekt mot uppställda mål, kvalitativt och kvantitativt.
- Organisationen återkopplar till medarbetare och ansvarsutkrävande sker vid behov.
- Organisationens gör förbättringsplaner utifrån utvärderingsresultat.

Infrastruktur och kunskapsöverföring

Infrastrukturparametern värderar om organisationen har en tydlig ansvarsfördelning internt. Parametern visar också om dessa strukturer är väldefinierade samt om de kommuniceras till personal och externa intressenter. Kunskapsöverföring mäter om organisationen har effektiva mekanismer för kunskaps- och informationsöverföring mellan länder, funktioner och projekt. Det är viktigt för en organisation att kunna behålla sin kunskap även om nyckelpersoner slutar. Här bedöms därför om information lagras i personoberoende format samt hur tillgänglig denna kunskap och information är för relevanta intressenter.

De fem kriterier som värderas i området infrastruktur och kunskapsöverföring är om:

- Organisationens har en tydlig ansvarsfördelning.
- Organisationens rutiner är tydligt kommunicerade till personal och externa intressenter.
- Organisationens resurser fungerar även om större förändring sker av förutsättningarna.
- Organisationens har en bra kunskaps- och informationsöverföring mellan länder, funktioner och projekt.
- Organisationens kunskap och information dokumenteras i personoberoende sökbart och lättillgängligt format.

Riskhantering

Vilka finansiella risker påverkar organisationen och hur hanteras dessa? Hur fungerar rutiner för utbetalningar, finns det en buffert som kan täcka upp för intäktsbortfall, har man en spridning i finansiering som relaterar till organisation och anställningar, samt att organisationen följer en eventuell investeringspolicy?

De fem kriterier som värderas i riskhantering är om:

- Firmateckning sker av minst två personer i förening.
- Organisationen har reserver för ca 3 månaders drift av verksamheten.
- Organisationen arbetar aktivt för en finansieringsspridning.
- Organisationens anställningsformer är anpassade till den aktuella finansieringen och driften av verksamheten.
- Organisationen följer sin investeringspolicy.

Organisatorisk förmåga

Ledning och styrning

Parametern värderar styrelsens och ledningens erfarenheter. Hur väl stämmer de överens med exempelvis den önskade styrelsesammansättningen? Vilka dokumenterat positiva resultat har styrelse och ledning åstadkommit?

De fem kriterier som värderas i ledning och styrning är om:

- Organisationens ledning har erfarenhet från ledning av liknande verksamhet.
- Organisationens ledning har dokumenterat positivt resultat i organisationen (eller andra organisationer om ledningen är ny).
- Organisationens styrelsemedlemmar har relevant erfarenhet som kan tillföra nytta för organisationen.
- Organisationens modell för styrning och ledning är transparent.
- Styrelsens sammansättning följer stadgarna.

Kunskap och stöd för ändamål

För att personalen skall kunna utföra sitt arbete krävs stöd. Parametern värderar hur organisationen ger utbildning till personal och volontärer så att det har rätt kunskap för att utföra sitt arbete.

De fyra kriterier som värderas i kunskap och stöd för ändamål är om:

- Organisationens personal och volontärer har rätt kunskap och kompetens för att utföra det specifika arbetet.
- Organisationen ger förutsättningar för att personalen ska kunna arbeta effektivt för ändamålet.
- Organisationen tillhandahåller formaliserade strukturer för projektuppföljning.
- Organisationen tillhandahåller vid behov utbildning för att i förhand ge personal och volontärer kunskap om problemområdet och förbereda dem för det specifika arbetet.

Ansvarskännande gentemot personal

Vet ledningen vad personalen anser om organisationen? Görs personalundersökningar och andra former av bedömningar och vad visar dessa? Parametern handlar också om personalutveckling och personalvård och söker bedöma personalen motivation. Denna parameter utvärderas inte i mindre organisationer. De fem kriterier som värderas i ansvarskännande gentemot personal är om:

- Strukturerad personaluppföljning genomförs (till exempel nöjdhetsindex, uppföljningssamtal, utträdesintervju etc.).
- Tydlig uppföljning av klagomål, olyckor eller annan negativ upplevelse från personalens sida sker.
- Det ges stöd för vidareutbildning och personalutveckling.
- Tillräckligt stöd för personalvård.
- Motiverad personal – baserad på resultat från personalundersökningar eller annan strukturerad utvärdering.

Finansiellt

Ändamålsandel

Hur många procent av totala kostnader går till organisationens ändamål? Bedömningen sker i förhållande till analyserade organisationer.

- Över 85 % av totala kostnader går till ändamålet.
- 80-85 % av totala kostnader går till ändamålet.
- 75-80 % av totala kostnader går till ändamålet.
- 65-75 % av totala kostnader går till ändamålet.
- Under 65 % av totala kostnader går till ändamålet.

Administrationseffektivitet

Hur många procent av totala intäkter går till administration? Graden och mängden av avlönad personal och dess effektivitet är exempel på parametrar som påverkar detta nyckeltal. Bedömningen sker i förhållande till analyserade organisationer.

- <4 % av intäkterna går till att täcka administrationskostnader.
- 5-8 % av intäkterna går till att täcka administrationskostnader.
- 8-10 % av intäkterna går till att täcka administrationskostnader.
- 10-15 % av intäkterna går till att täcka administrationskostnader.
- Över 15 % av intäkterna går till att täcka administrationskostnader.

Insamlingseffektivitet

Hur många procent av totala intäkter går till att säkerställa verksamhetens finansiering? Förutom graden, mängden och effektiviteten av avlönad personal har ändamålet stor påverkan då vissa ändamål är lättare än andra att attrahera finansiering till. Bedömningen sker i förhållande till analyserade organisationer.

- <5 % av intäkterna går till att täcka kostnader uppkomna i samband med insamling av privata medel.
- 5-7 % av intäkterna går till att täcka kostnader uppkomna i samband med insamling av privata medel.
- 7-10 % av intäkterna går till att täcka kostnader uppkomna i samband med insamling av privata medel.
- 10-14 % av intäkterna går till att täcka kostnader uppkomna i samband med insamling av privata medel.
- Över 14 % av intäkterna går till att täcka kostnader uppkomna i samband med insamling av privata medel.

Ändamålstillväxt

Hur har organisationens ändamålsbidrag förändrats över en period av 2-3 år? Detta mått är till för att visa om organisationen över tid skjuter mer eller mindre medel till sitt ändamål. Förändring av ändamålsandel mäts över en period på två till tre år genom att beräkna den genomsnittliga årliga tillväxten, med hänsyn tagen till tillväxt på tillväxt (CAGR). Bedömningen sker i förhållande till analyserade organisationer.

- >10 % årlig ökning av ändamålsandel.
- 3-10 % årlig ökning av ändamålsandel.
- 3 % årlig ökning/minskning av ändamålsandel.
- 3-10 % årlig minskning av ändamålsandel.
- >10 % årlig minskning av ändamålsandel.

Sparande

Hur ser organisationens sparande ut? Dvs. hur sparar organisationen för de framtida kostnader som man känner till inom exempelvis långsiktiga projekt.

- Sparandet är välbalanserat mot resursbehovet.
- Sparandet överstiger något resursbehovet.
- Sparandet är i linje med eller understiger något resursbehovet.
- Sparandet överstiger/understiger vida resursbehovet.
- Organisationen har ingen kännedom om sitt framtida resursbehov men har ändå ett stort sparande som inte kan motiveras.

Reserver

Hur mycket pengar har organisationen för att parera variationer i kostnader och intäkter?

- Organisationens reserver är välbalanserat mot verksamhetens behov av likvida medel.
- Organisationens reserver understiger något verksamhetens behov av likvida medel.
- Organisationens reserver överstiger något verksamhetens behov av likvida medel.
- Organisationens reserver överstiger/understiger vida verksamhetens behov av likvida medel.
- Organisationens har ingen kännedom om sitt resursbehov och kan inte motivera sina reserver.

Appendix 2, Internationella och nationella miljömål

Alla delar av samhället svarar på miljöproblemen på sitt eget sätt. På den globala arenan tillhandahåller FN ett forum för att världens länder gemensamt skall kunna enas om mål och medel. Med utgångspunkt i detta underlag har EU utverkat riktlinjer som även Sverige anpassat sina miljömål till. Allt för att vi alla skall sträva åt samma håll; regeringar, myndigheter, företag, privatpersoner och ideella organisationer.

Internationellt

På det internationella planet har flertalet överenskommelser lagt grunden till dagens internationella politik. Montrealprotokollet skrevs under 1987 och gav därmed ett ramverk för att hantera ozonlagrets uttunning. Denna kris och 1987 års Montreal-protokoll öppnade ögonen på politiker och beslutsfattare för de pågående miljöproblemen.

Den ökade förståelsen för miljöproblem generellt ledde därmed i förlängningen till att "the Intergovernmental Panel on Climate Change" (IPCC), ett nätverk med mer än 2 500 ledande forskare, påbörjade sitt arbete med klimatfrågan 1989. Detta arbete drivs alltså inom ramen för FN: s klimatkonvention (United Nations Framework Convention on Climate Change UNFCCC).

Redan 1990 publicerade IPCC sin första rapport om klimatförändringar och två år senare genomfördes det så kallade Rio-mötet eller "Earth Summit". Detta möte ledde till beslutet att växthusgaser skall stabiliseras på en sådan nivå att de inte negativt påverkar klimatsystemet. Uttalandet var dock ej bindande.

1997 presenterades Kyoto-protokollet, som skulle bli bindande vid ratificering. Även om bland annat EU-länderna ratificerade avtalet på ett tidigt stadium, krävdes det att länder som står för minst 55 procent av alla utsläpp av växthusgaser i Västvärlden skulle skriva under. Detta innebar att antingen Ryssland eller USA var tvungna att ratificera protokollet för att det skulle trädde i kraft. Avtalet blev därför ratificerat först 2004 vid Rysslands undertecknande och trädde i kraft 2005, alltså utan USA: s medverkan.

EU

Europeiska kommissionens miljöarbete startade i och med Stockholmskonferensen 1972. Då formades de första av miljöhandlingsprogrammen av unionens stabs- och regeringschefer. De första fem handlingsprogrammen var inte bindande, utan visade mer på den gemensamma viljeyttringen. Det sjätte handlingsprogrammet som antogs 2002 och sträcker sig tio år fram i tiden är dock bindande och omfattar fyra huvudområden enligt nedan.

Klimatförändringarna

Målet är att minska utsläppen av växthusgaser så att de inte leder till onaturliga förändringar av jordens klimat. Målet för Europeiska unionen på kort sikt är att uppnå målen i Kyotoprotokollet som innebär att man till 2012 ska minska utsläppen av växthusgaser med 8 %, jämfört med 1990 års nivåer. På längre sikt, fram till och med 2020, måste utsläppen minskas med 20-40 procent genom ett effektivt internationellt avtal.

Naturen och den biologiska mångfalden

Målet är att skydda och återställa de naturliga systemens struktur och funktion, och få stopp på utarmningen av den biologiska mångfalden inom EU och i världen.

Hälsa och miljö

Målet är att uppnå en miljö kvalitet som inte negativt påverkar människors hälsa.

Hushållning med naturresurserna

Målet är att konsumtionen av förnybara och icke-förnybara resurser inte ska överstiga vad miljön klarar av att hantera.

Sverige

EU: s sjätte miljöhandlingsprogram ligger även till grund för de Svenska miljömålen. De Svenska miljömålen utgår från de tre övergripande strategierna: Kulturmiljön, hälsofrågor, fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader. Under dessa strategier fördelas Sveriges sexton miljömål:

Begränsad klimatpåverkan
Frisk luft
Bara naturlig försurning
Giffri miljö
Skyddande ozonskikt

Säker strålmiljö
Ingen övergödning
Levande sjöar och vattendrag
Grundvatten av god kvalitet
Hav i balans samt levande kust och skärgård

Myllrande våtmarker
Levande skogar
Ett rikt odlingslandskap
Storslagen fjällmiljö
God bebyggd miljö
Ett rikt växt- och djurliv

